

Sygn. akt III AUa 912/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Krystyna Smaga
Sędziowie:	SA Bogdan Świerk SA Krzysztof Szewczak (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2012 r. w Lublinie

sprawy M. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji wnioskodawcy M. O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 6 lipca 2012 r. sygn. akt VIII U 172/12

oddala apelację.

III AUa 912/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 stycznia 2011 r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. O. prawa do emerytury, ponieważ nie udowodnił on na dzień 1 stycznia 1999 r. co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Kolejną decyzją z dnia 24 października 2011 r., znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury z powodu nie udokumentowania 15-letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

W odwołaniach od tych decyzji wnioskodawca M. O. domagał się ich zmiany poprzez ustalenie mu prawa do emerytury.

W odpowiedziach na odwołania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wnosił o oddalenie odwołań.

Wyrokiem z dnia 6 lipca 2012 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił oba odwołania.

W uzasadnieniu tego wyroku Sąd I instancji ustalił, że M. O. urodzony w dniu (...), złożył w dniu 17 listopada 2010 r. wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Organ rentowy rozpoznając ten wniosek uznał za udowodniony ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy w wymiarze 28 lat, 6 miesięcy i 18 dni. ZUS nie uwzględnił żadnych okresów pracy w szczególnych warunkach i w związku z tym w/w zaskarżonymi decyzjami odmówił mu prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił, że M. O. został zatrudniony w Zakładach (...) w L. z dniem 20 października 1970 r. na stanowisku radiomechanika, na którym pracował do dnia 30 czerwca 1976 r. Ubezpieczony następnie przeszedł do pracy w D. (...) najpierw na stanowisku specjalisty ds. zaopatrzenia, później specjalisty ds. gospodarki materiałowej i od około 1986 r. - referenta ds. zaopatrzenia. Z dniem 1 stycznia 1988 r. został zastępcą kierownika Wydziału, a od 1 kwietnia 1988 r. - technologiemi ds. normowania, następnie technologiemi. Od dnia 5 listopada 1990 r. został oddelegowany do pracy na produkcji płytki, gdzie pracował aż do rozwiązania stosunku pracy w dniu 31 lipca 1991 r. Praca w pierwszym okresie zatrudnienia od dnia 20 października 1970 r. do dnia 30 czerwca 1976 r. w Zakładach (...) w L. na stanowisku radiomechanika, które następnie zostało określone jako stanowisko montera układów elektronicznych, zdaniem Sądu Okręgowego, winna być zaliczona do stażu pracy w szczególnych warunkach. Praca ta polegała na uruchamianiu i strojeniu zmontowanych wyrobów oraz sprawdzaniu czy wszystkie podzespoły są sprawne, czy nie ma zwarcia. Ubezpieczony zajmował się wymianą wadliwych elementów lub uszkodzonych w czasie montażu, lutował przewody cyną, czyścił elementy skażonym spirytusem, kleił i montował elementy przy pomocy lutownicy.

W okresie pracy w D. (...) wnioskodawca zajmował się zakupem materiałów chemicznych takich jak rozpuszczalniki w beczkach i gaz w butlach do spawania, ich dystrybucją do magazynu i z magazynu na wydziały. Sprawdzanie w wydziałach, bezpośrednio na produkcji, jakich materiałów brakuje, zajmowało mu pół dniówki roboczej, zaś przez drugą połowę dniówki wykonywał pracę biurową, a mianowicie zamawiał materiały, nadzorował przeprowadzanie remanentów, sporządzał sprawozdania.

Praca jako zastępcy kierownika Wydziału Montażu P3 polegała na nadzorze nad nowymi uruchomieniami. Ubezpieczony przez cały czas musiał przebywać na stanowiskach pracy i uczyć monterów planu technologicznego właściwego na danym stanowisku.

Wnioskodawca jako technolog początkowo pracował na Wydziale P3, gdzie sporządzał plany technologiczne oraz nadzorował na produkcji wprowadzanie nowych wyrobów. Musiał mierzyć czas wykonywania poszczególnych czynności, obliczać wydajność pracy i planować przepustowość danej taśmy. Czynności te wykonywał na stanowiskach produkcyjnych Wydziału, gdzie spędzał około 75% ogólnego czasu pracy. Ubezpieczony następnie pracował jako technolog na Wydziale P2, gdzie produkowane były głowice. Bezpośrednio przy produkcji na tym Wydziale przebywał przez 5-7 godzin dziennie. W pozostałej części dniówki roboczej wykonywał pracę biurową polegającą na opracowywaniu w formie pisemnej technologii produkcji.

Sąd I instancji podniósł, iż okres pracy od dnia 1 lipca 1976 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. w D. (...) nie podlega zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach, ponieważ w znacznej części była to praca biurowa, która nie jest uwzględniana przy ustaleniu stażu pracy w szczególnych warunkach.

Oznacza to, iż łącznie z okresem uznanym przez ZUS, staż pracy wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi 8 lat, 6 miesięcy i 15 dni.

Pozostałe okresy zatrudnienia ubezpieczonego, a mianowicie na stanowisku zastępcy kierownika Wydziału i technologa w (...) w L. od 1 stycznia 1988 r. do 31 lipca 1991 r., w Szkole Podstawowej Nr (...) w L. od 5 października 1993 r. do 30 czerwca 1994 r., a także w Spółdzielni (...) w L. od 1 lipca 1967 r. do 30 września 1967 r. oraz od 16 czerwca 1970 r. do 19 października 1970 r., wynoszą łącznie 4 lata i 11 miesięcy. Sąd Okręgowy uznał za zbędne odnoszenie się do nich, ponieważ nawet przy założeniu, że podlegałyby one zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach, to i tak wnioskodawca nie legitymowałby się wymaganym 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Mając to wszystko na uwadze Sąd Okręgowy uznał, iż M. O. nie udowodnił wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat. Okoliczność to sprawiła, iż nie spełnił on jednego z warunków prawa do emerytury, bliżej określonych w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które muszą być spełnione łącznie i tym samym nie nabył prawa do emerytury. W związku z tym Sąd Okręgowy oddalił odwołania.

Apelację od tego wyroku wniósł ubezpieczony M. O.. Apelant nie przedstawił zarzutów i wniosków w sposób odpowiadający dyspozycji art. 368 § 1 k.p.c. Z treści apelacji wynika, że ubezpieczony domagał się zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów pracy w (...) w L. na stanowiskach: specjalisty ds. zaopatrzenia, specjalisty ds. gospodarki materiałowej oraz specjalisty ds. zaopatrzenia i kooperacji, a także referenta ds. zaopatrzenia i kooperacji w sekcji chemicznej. Wnosił również o zaliczenie do stażu pracy w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w Spółdzielni (...) w L., Szkole Podstawowej Nr (...) w L. oraz w (...) s.c. w L.. W uzupełniającym braku formalne piśmie procesowym z dnia 28 sierpnia 2012 r. wnioskodawca dodatkowo podniósł, iż poza przyjętym przez Sąd I instancji okresem 5 lat, 8 miesięcy i 12 dni pracy w szczególnych warunkach w (...) w L., za taki winien być również uznany okres pracy u tego pracodawcy od dnia 1 stycznia 1988 r. do dnia 31 lipca 1991 r. Do stażu pracy w szczególnych warunkach, zdaniem ubezpieczonego, winny być nadto zaliczone okresy pracy w Spółdzielni (...) w L. od 1 lipca 1967 r. do 30 września 1967 r. oraz od 16 czerwca 1970 r. do 19 października 1970 r., tj. łącznie 7 miesięcy i 14 dni. Praca w tej Spółdzielni polegała na parafinowaniu beczek, deklowaniu oraz zatapianiu beczek z ogórkami w stawie. Wnioskodawca dalej wskazał, iż w szczególnych warunkach pracował również w Urzędzie P.- Telekomunikacyjnym w L. w okresie od 1 października 1967 r. do 20 sierpnia 1968 r., tj. 10 miesięcy i 20 dni. W okresie od 1 września 1968 r. do 15 czerwca 1970 r. apelant uczęszczał do klasy o specjalności radiotechnika i telewizja w Pomaturalnej Szkole (...) (od 1969 r. noszącej nazwę Policealne Studium (...)). Wykonywana przez niego praca w trakcie zajęć w warsztatach tej Szkoły oraz w ramach praktyk zawodowych, zdaniem wnioskodawcy, winna być także zaliczona do stażu pracy w szczególnych warunkach. Apelant podniósł nadto, iż pracował jako elektryk - konserwator urządzeń elektrycznych w Szkole Nr 3 w L. w okresie od 5 października 1993 r. do 30 czerwca 1994 r. oraz przez 8 miesięcy i 27 dni jako elektryk w (...) s.c. w L., a nadto u tego samego pracodawcy przez 1 rok i 1 miesiąc jako elektryk - chłodniarz. Zdaniem apelanta przepracował on 15 lat, 7 miesięcy i 23 dni w szczególnych warunkach i tym samym spełnił warunek pracy w szczególnych warunkach przez okres co najmniej 15 lat. Do tego stażu winien być również doliczony okres 39 miesięcy opieki nad członkiem rodziny z grupą inwalidzką.

Treść apelacji pozwala na stwierdzenie, że ubezpieczony uważał, iż spełnił wszystkie warunki prawa do emerytury, bliżej określone w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym kwestionowany przez organ rentowy warunek wykazania co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca powołując się na te wszystkie okoliczności w istocie domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego poprzez ustalenie mu prawa do emerytury.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w sprawie niniejszej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1997 r., II UKN 61/97 - OSNAP 1998, nr 3, poz. 104 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 1999 r., I PKN 21/98 - OSNAP 2000, nr 4, poz. 143).

Wbrew zarzutom przedstawionym w apelacji Sąd I instancji przeprowadził prawidłowe i wszechstronne postępowanie dowodowe, na podstawie którego ustalił fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej. Sąd Okręgowy zastosował

również właściwe przepisy prawa, które przytoczył i przeanalizował w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, a Sąd Apelacyjny nie dopatrywał się ich naruszenia.

Spór w sprawie niniejszej dotyczył rozstrzygnięcia, czy M. O. mający ukończone 60 lat i udowodniony ponad 25-letni ogólny staż ubezpieczeniowy, a także nie pozostający w stosunku pracy oraz mający wykazane nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego, spełnił warunki prawa do emerytury, bliżej określone w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w szczególności, czy udowodnił co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W odniesieniu do tego ostatniego stażu pracy ubezpieczony domagał się w apelacji zaliczenia mu jako pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia kolejno u następujących pracodawców: w Spółdzielni (...) w L. w okresach: od 1 lipca 1967 r. do 30 września 1967 r. oraz od 16 czerwca 1970 r. do 19 października 1970 r., w Urzędzie P.-Telekomunikacyjnym w L. w okresie od 1 października 1967 r. do 20 sierpnia 1968 r., w (...) w L. od 20 października 1970 r. do 31 lipca 1991 r., okresu nauki w Pomaturalnej Szkole (...) (od 1969 r. noszącej nazwę Policealne Studium (...)) od 1 września 1968 r. do 15 czerwca 1970 r. oraz okresu 39 miesięcy opieki nad członkiem rodziny z grupą inwalidzką.

W tym miejscu należy wskazać, iż przepis art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) pozwala mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. nabyć, po osiągnięciu wieku przewidzianego, m.in. w art. 32, prawo do emerytury, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat, tj. po osiągnięciu wieku 60 lat oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (art. 184 ust. 2 ostatnio powołanej ustawy).

Warunki emerytalne takie jak wiek oraz okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze określa się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych), a więc regulowane są one w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) oraz w przepisach wcześniejszych aktów prawnych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. w sprawie pierwszej kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 13, poz. 86 ze zm.) i rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176 ze zm.), stosownie do czasu, w którym był realizowany stan faktyczny pociągający za sobą skutek prawny. Dodatkowo należy podnieść, iż w świetle przepisów trzech ostatnio powołanych rozporządzeń tylko praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy uzasadnia skorzystanie z uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Podkreślić przy tym należy, iż skorzystanie z takiego świadczenia jest wyjątkiem od zasady wyrażonej w art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dlatego wymagana jest ścisła interpretacja przepisów w tym zakresie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 grudnia 1997 r., II UKN 417/97 - OSNP 1998, nr 21, poz. 638).

W sprawie niniejszej rozstrzygnięcia wymagało, jak już zostało wyżej zaznaczone, czy M. O. faktycznie w spornych okresach wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze na stanowiskach uprawniających do przejścia na emeryturę w obniżonym wieku. W związku z tym należało dokonać oceny, czy wskazane przez ubezpieczonego, również w apelacji, okresy zatrudnienia u różnych pracodawców mogą być zaliczone do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W pierwszej kolejności należy się odnieść do okresu zatrudnienia M. O. od dnia 20 października 1970 r. do dnia 31 lipca 1991 r. w (...) w L.. Zaliczenie, poza okresem od 20 października 1970 r. do 30 czerwca 1976 r. uznanym przez Sąd I instancji za okres wykonywania pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach, do ostatniego wymienionego stażu innych okresów pracy u tego pracodawcy, nie jest możliwe. W tym miejscu należy z całą mocą podkreślić, iż dla uznania konkretnego rodzaju pracy lub stanowiska za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze albo w załącznikach do poprzedzających go rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 4 maja 1979 r. i z dnia 10 września 1956 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04 - OSNP 2005, nr 11, poz. 161). Nie wystarcza tu samo przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 listopada 2001 r., II UKN 598/00 - OSNP 2003, nr 17, poz. 419; z dnia 14 grudnia 2009 r., I UK 218/09 - LEX nr 577817 oraz z dnia 6 grudnia 2010 r., II UK 140/10 - LEX nr 786382). Wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w D. (...) w L. w okresie od dnia 1 lipca 1976 r. do dnia 31 grudnia 1987 r. odpowiednio na stanowiskach specjalisty ds. zaopatrzenia, specjalisty ds. gospodarki materiałowej oraz referenta ds. zaopatrzenia nie stanowiło wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Tego rodzaju praca nie została wymieniona w załącznikach do trzech ostatnio powołanych rozporządzeń. Dodatkowo przeciwko zaliczeniu tego okresu pracy do stażu pracy w szczególnych warunkach przemawiał fakt, iż wykonywanie tej pracy nie było związane ze stałym i w pełnym wymiarze czasu pracy przebywaniem przy stanowiskach produkcyjnych, na których wykonywane były prace w szczególnych warunkach. Z niezakwestionowanych przez apelanta ustaleń Sądu I instancji wynika bowiem, że przez pół dniówki roboczej wykonywał on pracę biurową, która nie jest zaliczana do prac w szczególnych warunkach.

Z tych samych względów pozostałe okresy pracy w (...) w L. nie mogą być zaliczone do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W obu okresach pracy wnioskodawcy w Spółdzielni (...) w L. (od 1 lipca 1967 r. do 30 września 1967 r. oraz od 16 czerwca 1970 r.

do 19 października 1970 r.) obowiązywało powołane wyżej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176 ze zm.). W wykazie prac wykonywanych w warunkach szkodliwych dla zdrowia, uprawniających do zliczenia do I kategorii zatrudnienia [do prac w szczególnych warunkach], stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia, w dziale XIV zatytułowanym „Przemysł rolno-spożywczy”, nie zostały wymienione prace wskazane przez apelanta, a polegające na parafinowaniu beczek, deklowaniu oraz zatapianiu beczek z ogórkami w stawie. Prace te nie zostały również wymienione w dziale XVII tego wykazu zatytułowanym „Rolnictwo i leśnictwo”. W związku z tym oba w/w okresy pracy w Spółdzielni (...) w L. nie mogą być zaliczone do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Ostatnio powołane rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. obowiązywało również w okresie pracy wnioskodawcy w Urzędzie P. - Telekomunikacyjnym w L. od 1 października 1967 r. do 20 sierpnia 1968 r. W dziale XV załącznika do tego rozporządzenia zatytułowanym „Żegluga, komunikacja i łączność” do prac w I kategorii zatrudnienia [w szczególnych warunkach], jeżeli chodzi o łączność, zostały zaliczone jedynie prace telefonistek central międzymiastowych i miejscowych nie zautomatyzowanych w urzędach pocztowych oraz prace pracowników zatrudnionych przy montażu, konserwacji i remoncie kabli w studniach kablowych. M. O. wykonywał pracę doręczyciela przesyłek pocztowych i telegramów, która nie została wymieniona w ostatnio powołanym załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. W związku z tym okres pracy doręczyciela pocztowego również nie może być zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach. Oceny tej nie zmienia fakt, iż apelant przedstawił świadectwo wykonywania w tym okresie pracy w szczególnych warunkach. W dokumencie tym uznano pracę wnioskodawcy jako doręczyciela pocztowego za okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach z powołaniem się przy tym na przepisy powołanego wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., które weszło w życie z dniem ogłoszenia (18 lutego 1983 r.) z mocą od dnia 1 stycznia 1983 r. Przepis § 19 tego rozporządzenia nie pozostawia wątpliwości co do tego, że nie ma ono zastosowania do ustalania okresów pracy w szczególnych

warunkach, przypadających przed wejściem w życie tego aktu prawnego. W tym miejscu należy zauważyć, iż świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający ten dokument nie jest organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji publicznej. Dokumenty wystawione wyłącznie przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 2012 r., II UK 144/11 - Monitor Prawa Pracy 2012, nr 5, str. 265). Świadectwo to podlega kontroli zarówno co do prawidłowości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd nie może zatem dokonać ustaleń opartych na dokumencie zawierającym dane, które okazały się niezgodne z prawdą. Ujawnienie okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, stanowiącym załącznik rozporządzenia obowiązującego w okresie, w którym praca taka była wykonywana, w tym konkretnym przypadku w wykazie stanowiącym załącznik rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz.U. Nr 39, poz. 176 ze zm.), jest podstawą odmowy przyznania prawa do wcześniejszej emerytury.

Apelant domagał się nadto zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu nauki od 1 września 1968 r. do 15 czerwca 1970 r. w Pomaturalnej Szkole (...) (od 1969 r. noszącej nazwę Policealne Studium (...)). Twierdził przy tym, iż wykonywał pracę w trakcie zajęć w warsztatach szkolnych oraz praktyk zawodowych przewidzianych programem nauczania. Ubezpieczony nie przedstawił jednak żadnego dowodu na potwierdzenie faktu, że praca ta była wykonywana w ramach umowy o pracę. Do stażu pracy w szczególnych warunkach mogą być zaliczone jedynie okresy wykonywania takiej pracy w ramach stosunku pracy. W związku z tym zbędne było badanie czy praca wykonywana przez apelanta w tym okresie winna być zaliczona do jego stażu pracy w szczególnych warunkach. Wykonywanie pracy w trakcie zajęć w warsztatach szkolnych oraz praktyk zawodowych, choćby to była praca świadczona w warunkach szkodliwych dla zdrowia, nie uprawnia więc do wcześniejszej emerytury.

Przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz dwóch w/w rozporządzeń Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 r. i z dnia 4 maja 1979 r.

nie zaliczają do prac wykonywanych w szczególnych warunkach okresów opieki nad innym niż dziecko członkiem rodziny zaliczonym do I grupy inwalidów. Sprawia to, iż wskazanego przez wnioskodawcę okresu 39 miesięcy opieki nad takim właśnie członkiem rodziny również nie można zaliczyć do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W tej sytuacji zaliczenie całego okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) s.c. w L. jako elektryka (8 miesięcy i 27 dni) oraz elektryka- chłodniarza (1 rok i 1 miesiąc) do stażu pracy w szczególnych warunkach, pozostaje bez wpływu na jego uprawnienia do wcześniejszej emerytury. Niezależnie od tego wypada zauważyć, iż ten okres pracy, wynoszący łącznie 1 rok, 9 miesięcy i 27 dni, został zaliczony przez organ rentowy do okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach. W związku z tym uwagi przedstawione w apelacji, a dotyczące tego okresu pracy, należy uznać za nietrafne.

Okresy wykonywania przez apelanta pracy w szczególnych warunkach, uznane przez ZUS oraz Sąd Okręgowy, łącznie wynoszą 8 lat, 6 miesięcy i 15 dni, co oznacza, iż są znacznie niższe od wymaganego co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Nie mogą więc uprawniać M. O. do emerytury w obniżonym wieku, przewidzianej w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Z przedstawionych wyżej względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.